

OPENBAAR MINISTERIE

Parket-Generaal

Aan MinJenV
CC Audit Coördinator

Van Audit Groep Openbaar Ministerie

Datum 01-10-2025

Onderdeel AGOM

Onderwerp Verwijzingsportaal Bankgegevens

Project Audit VB 2025

Doel Onderzoek naar de kwaliteit van de interne controle
VB-bevragingen

Aanleiding Besluit Verwijzingsportaal Bankgegevens

Bijlage(n) Rapportage Audit VB OM 2025

1 Inleiding

De Wet verwijzingsportaal bankgegevens is op 10 september 2020 in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wet zijn banken en andere betaaldienstverleners die rekeningen aanbieden met een Nederlands IBAN identificatienummer en banken die kluizen verhuren in Nederland, verplicht om aan te sluiten op het Verwijzingsportaal Bankgegevens (VB).

Doel van het VB is het betrouwbaar, snel, veilig, juist, volledig, efficiënt en uniform opvragen van gegevens bij in Nederland gevestigde financiële dienstverleners door bevoegde autoriteiten. Het Directoraat-Generaal Ondermijning (DGO) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) is de eigenaar van het VB. De Justitiële Informatiedienst (Justid) is de beheerder van het VB.

Het Besluit verwijzingsportaal bankgegevens bevat o.a. nadere regels over de gegevens die via het VB worden ontsloten, de technische eisen waaraan het systeem en de aansluiting daarop moeten voldoen, de partijen die bevoegd zijn om het VB te gebruiken en uit te voeren audits. Over uit te voeren audits zegt het Besluit verwijzingsportaal bankgegevens het volgende (artikel 5 lid 3 en lid 4):

3. Er wordt tweejaarlijks een audit gedaan naar de goede uitvoering van dit besluit, waarbij ten minste de volgende onderwerpen worden behandeld:
 - a. de werking van het verwijzingsportaal bankgegevens;
 - b. de kwaliteit van de vorderingen, verzoeken en verstrekkingen van gegevens.
4. In afwijking van het derde lid, wordt de audit de eerste vijf jaar na inwerkingtreding van dit besluit jaarlijks gedaan.

De Audit Groep Openbaar Ministerie (AGOM) heeft vastgesteld dat de formulering van artikel 5, lid 3 en 4 van het Besluit verwijzingsportaal bankgegevens relatief breed is en geen eenduidige afbakening bevat van welke overheidsinstanties onder dit wettelijke kader vallen. In overleg met de auditcoördinator van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) is vastgesteld dat het ministerie zelf verantwoordelijk is voor de interpretatie en invulling van dit kader, en bepaalt welke instanties binnen de reikwijdte van deze bepaling vallen. JenV heeft voor 2025 besloten het Openbaar Ministerie (OM) onder deze bepaling te laten vallen. Dit besluit is opgenomen in het meerjaren-auditplan van JenV, dat onder verantwoordelijkheid van de stuurgroep van het Verwijzingsportaal Bankgegevens (VB) wordt beheerd. Dit meerjaren-auditplan wordt jaarlijks herzien en ter informatie met de stuurgroep gedeeld. Binnen dit plan zijn de afnemende organisaties roulerend onderwerp van onderzoek."

In afstemming tussen AGOM en de auditcoördinator van JenV is overeengekomen dat binnen het OM een interne controle wordt uitgevoerd door een bevoegde functionaris met autorisatie voor het gebruik en beheer van het VB. Deze functionaris voert de interne controle uit en stelt op basis daarvan een rapport van bevindingen op. Aan de hand van dit rapport stelt AGOM een onafhankelijk onderzoek op, waarin de kwaliteit van de uitgevoerde interne controle wordt beoordeeld en wordt nagegaan of de controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd conform het geldende normenkader (zie ook paragraaf 'Werkwijze en Beoordeling AGOM'). Voor dit onderzoek hoeft geen zekerheid te worden afgegeven.

AGOM heeft vanuit een onafhankelijke positie dit onderzoek uitgevoerd om:

- inzicht te verkrijgen in het proces van de interne controle;
- de bevoegd functionaris kritisch te bevragen over de uitgevoerde werkzaamheden;
- de kwaliteit van de uitgevoerde interne controle te beoordelen;
- en ervaring op te doen voor de uitvoering en beoordeling van dit type onderzoeken binnen het kader van het VB.

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te geven in de wijze waarop AGOM dit onafhankelijk onderzoek heeft uitgevoerd en om de beoordeling van AGOM te beschrijven over de kwaliteit van de interne controle door de bevoegde functionaris. De inhoudelijke bevindingen uit de interne controle zijn afkomstig van de bevoegde functionaris en vormen niet de bevindingen van AGOM zelf.

2 Scope

De interne controle door de bevoegde functionaris ziet op de periode van 1 december 2024 t/m 1 mei 2025 en is uitgevoerd overeenkomstig artikel 5 van het Besluit verwijzingsportaal bankgegevens. De focus ligt op de rechtmatigheid van de VB-bevragingen door het OM. AGOM is niet betrokken geweest bij de bepaling van deze controleperiode; deze is vastgesteld door JenV en overeengekomen met de bevoegde functionaris die de interne controle heeft uitgevoerd.

Ter voorbereiding heeft Justid, als beheerder van het VB, een overzicht opgesteld van het

gebruik door het OM in deze periode. Uit dit overzicht blijkt dat 20 geautoriseerde medewerkers van het OM toegang hebben gehad tot het VB. AGOM en de bevoegde functionaris hebben gezamenlijk de volledigheid en juistheid van deze lijst vastgesteld, zodat deze betrouwbaar kon dienen als uitgangspunt voor de interne controle.

De interne controle door de bevoegde functionaris heeft zich beperkt tot deze 20 medewerkers. Daarbij heeft AGOM van één medewerker een volledige audit trail bijgehouden om inzicht te verkrijgen in de werkwijze en kwaliteit van de interne controle. De overige 19 controles zijn door de bevoegde functionaris op identieke wijze uitgevoerd. De bevindingen hiervan zijn door de bevoegde functionaris beschreven in het eigen rapport van bevindingen.

De volgende wettelijke bepalingen vormen de grondslag voor het doen van bevestigingen via het VB:

- Wetboek van Strafvordering (WvSv) – artikelen 126a, 126nc, 126nd, 126uc, 126ud, 126zk, 126zl, 126hh, 126ii, 6.4.12, 6.4.14 (tot 1 juli 2022) en 6.4.24, 6.4.26 (vanaf 1 juli 2022).
- Wet op de economische delicten – artikel 19.
- OLAF-verordening – artikel 7, betreffende fraudebestrijding inzake financiële belangen van de EU.

3 Werkwijze van AGOM

AGOM heeft haar onafhankelijk onderzoek uitgevoerd op basis van de door het projectteam VB vastgestelde 'Criteria voor de audit van het Verwijzingsportaal Bankgegevens (VB) bij het Openbaar Ministerie' en het 'VB-gebruiksprotocol'. Deze documenten zijn opgesteld conform de wettelijke kaders zoals benoemd onder de 'Scope'.

In de uitvoering heeft AGOM vanuit haar onafhankelijke (derdelijns) positie toezicht gehouden op de controle door de bevoegde functionaris. Daarbij is de nadruk gelegd op:

- het verkrijgen van inzicht in de werkwijze;
- het kritisch bevragen van de bevoegde functionaris over de gehanteerde aanpak;
- het beoordelen van de volledigheid en juistheid van de uitgevoerde werkzaamheden;
- en het bevorderen van consistentie in de wijze van rapporteren.

AGOM heeft vastgesteld dat de interne controle door de bevoegde functionaris zorgvuldig, volledig en conform het toetsingskader zijn uitgevoerd. De volledigheid is vastgesteld aan de hand van het overzicht van Justid, waarin alle geautoriseerde gebruikers van het VB over de controleperiode zijn opgenomen, inclusief wijzigingen in autorisaties. Daarnaast heeft AGOM één dossier integraal getoetst om de juistheid van de toegepaste werkwijze te beoordelen.

Verder hebben AGOM, Justid en de bevoegde functionaris meerdere overlegmomenten gehad waarin de interpretatie van toetsingspunten en bevindingen kritisch is besproken. Hierdoor heeft AGOM een goed en volledig beeld verkregen van zowel de uitvoering als de

kwaliteit van de controle.

AGOM heeft vastgesteld dat de uitvoering van de controle voldoet aan de toetsingspunten zoals vastgelegd Criteria voor de audit van het Verwijzingsportaal Bankgegevens (VB) bij het Openbaar Ministerie' en het 'VB-gebruiksprotocol'. De toegang tot het VB is aantoonbaar beperkt tot vermogenstraceerders (VT'ers) en administratieve medewerkers van het Landerlijk Internationaal Rechtshulp Centrum (LIRC). De registratie en monitoring van deze toegangsrechten is adequaat geborgd.

Op basis van deze beoordeling concludeert AGOM dat het controleproces transparant, rechtmatig en conform de gestelde criteria is uitgevoerd. AGOM heeft vertrouwen in de gehanteerde werkwijze en in de naleving van het toetsingskader door de bevoegde functionaris.

4 Vooruitblik en Borging

De bevoegde functionaris heeft aangegeven voornemens te zijn om per 1 september 2026 zijn werkzaamheden voor het VB te beëindigen. Het beheer van het VB zal naar verwachting worden overgedragen aan het LBOM/IVOM, dat eveneens verantwoordelijk is voor andere ICT-toepassingen binnen het OM. De verdere inrichting van het beheer en de interne controle zal in overleg met het Ministerie van Justitie en Veiligheid nader worden bepaald.

AGOM zal de voortgang van deze ontwikkelingen blijven volgen en, waar relevant, aanbevelingen doen om de onafhankelijkheid, continuïteit en kwaliteit van de interne controle te borgen.

5 Slotparagraaf

AGOM benadrukt dat haar rol in 2025 gericht was op het toezien op, bevragen en beoordelen van de door de bevoegde functionaris uitgevoerde controle, en niet op het zelfstandig uitvoeren daarvan. De controle zelf is volledig uitgevoerd door de bevoegde functionaris, die verantwoordelijk was voor de interne controle op het rechtmatig gebruik van het Verwijzingsportaal Bankgegevens.

Op basis van de waarnemingen en toetsingen concludeert AGOM dat de interne controle zorgvuldig, conform wet- en regelgeving en volgens interne procedures is uitgevoerd. AGOM heeft vertrouwen in de gehanteerde werkwijze en in de naleving van de wettelijke en interne kaders.

Met de voorgenomen overdracht van het VB-beheer aan LBOM/IVOM en de verwachte wijziging in de inrichting van de interne controle, blijft AGOM vanuit haar onafhankelijke rol betrokken om, in afstemming met het Ministerie van Justitie en Veiligheid, te beoordelen of het toezicht op het rechtmatig gebruik van het VB blijvend gewaarborgd is.